

آناتومی مقطع

ویژه رزیدنت‌ها و دانشجویان رادیولوژی

چاپ سوم

3

ویرایش سوم

SECTIONAL ANATOMY for Imaging Professionals

THIRD EDITION

Lorrie L. Kelley . Connie M. Petersen

ترجمه:

دکتر بهمن رسولی

دکتر زهرا مهدیزاد

جلد ۲

جلد

سرشناسه	: کلی، لوری، - پ. Brown, Terence Austen, Connie M. Petersen
عنوان و نام پدیدآور	: آناتومی مقطعی ویژه رزیدنت ها و متخصصین رادیولوژی
مشخصات نشر	: تهران: رودگون: سینا طب، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: 406ص.: مصور، جدول، نمودار.
شابک	: جلد ۱: 978-600-7440-28-5، جلد ۲: 978-600-7440-29-2، دوره: 8-30-7440-600-978
وضعیت فهرست نویسی	: فیهای مختصر
یادداشت	: فهرستنویسی کامل این اثر در نشانی: http://opac.nlai.ir قابل دسترسی است
یادداشت	: عنوان اصلی: SECTIONAL ANATOMY FOR IMAGING PROFESSIONALS. 2013
یادداشت	: ترجمه محمد ظهوری، رویا فلاحیان، بهمن رسولی، زهرا مهدیزاد.
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۸۳۶۳۴۶

این کتاب مشمول قانون حمایت از مؤلفان و مصنفان می باشد؛ هر گونه تکثیر، کپی و بازنویسی از این کتاب به هر شکلی و در هر رسانه ای اعم از کتاب، نرم افزار، لوح فشرده، مجلات و جزوه درسی بدون اجازه کتبی از ناشرین، ممنوع و قابل پیگرد قانونی است.

تلفن مرکز پخش:

۰۲۱ - ۶۶ ۵۹ ۲۲ ۵۲

۰۲۱ - ۶۶۹۰۲۷۴۵ - ۶

۰۹۱۲ ۸۳۰ ۵۲ ۱۲

همراه:

نام کتاب:	آناتومی مقطعی ویژه رزیدنت ها و دانشجویان رادیولوژی جلد ۲
ترجمه:	دکتر بهمن رسولی، دکتر زهرا مهدیزاد
ناشر:	انتشارات رودگون و سینا طب
ناظر فنی:	الهه عالی تژاد
لیتوگرافی:	نگین
چاپ:	نقشینه
نوبت چاپ:	چهارم / ۱۴۰۲
صحافی:	بعثت
شابک:	۹۷۸-۶۰۰-۷۴۴۰-۲۹-۲
تیراژ:	۵۰۰ نسخه
قیمت:	۷۶۵۰۰۰ تومان

فهرست عناوین

فصل ۱:

آشنایی مقدماتی با سکشنال آناتومی

۱

فصل ۲:

جمع‌ه و استخوان‌های صورت

۱۴

فصل ۳:

مغز

۸۷

فصل ۴:

ستون مهره‌ها

۱۷۸

فصل ۵:

گردن

۲۵۶

فصل ۶:

توراکس

۳۱۱

فصل ۷:

شکم

۴۰۳

فصل ۸:

لگن

۴۹۵

فصل ۹:

اندام فوقانی

۵۶۰

فصل ۱۰:

اندام تحتانی

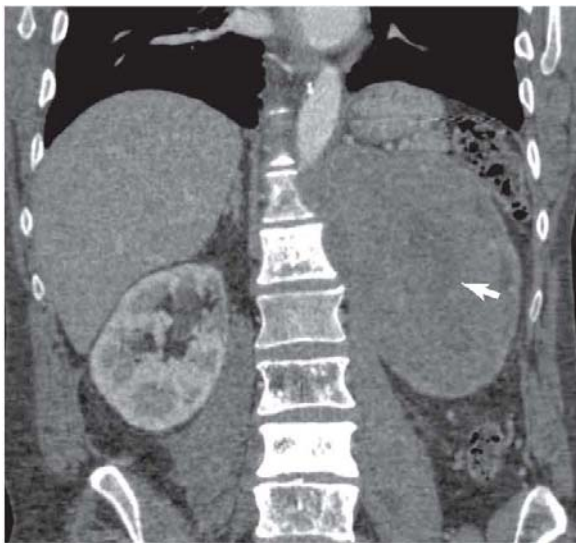
۶۵۱

فصل

شکم

کبد یک مرد به منزله کاربراتور اوست.

شکل ۱-۷. بازسازی مقطع کروئال سی‌تی شکم با توده بزرگ هتروژن کلیه چپ.

حفره شکمی محل قرارگیری بسیاری از ساختمان‌های حیاتی است که دامنه وسیع عملکردی دارند. به همین علت تصویربرداری مقطعی شکم برای رویت این ارگان‌های مختلف و سیستم‌های بدن ضروری است (شکل ۱-۷).

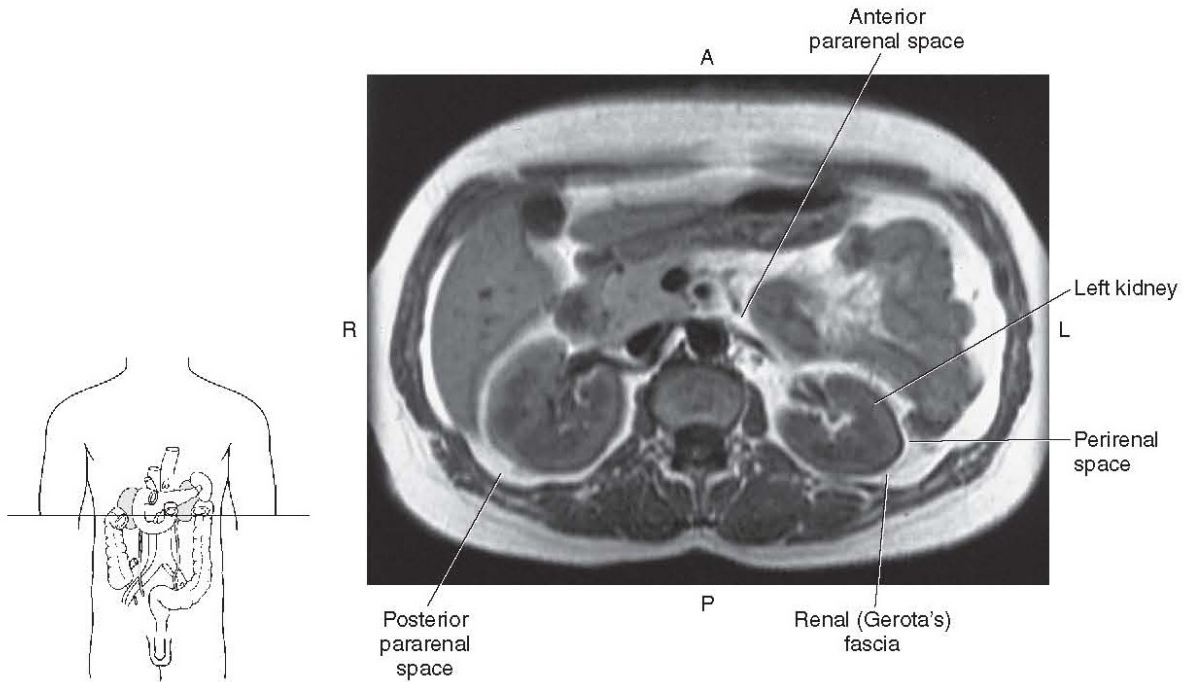
اهداف

- ✓ مشخص کردن ساختمان‌های حفره شکم و افتراق آنهایی که داخل پریتونئ قرار گرفته‌اند از آنهایی که در رتروپریتونئ قرار گرفته‌اند.
- ✓ توصیف فضای پریتونئال و رتروپریتونئال.
- ✓ توصیف لوب‌ها، سگمان‌ها و ساختمان عروقی کبد.
- ✓ تعریف ساختمان سیستم صفراوی.
- ✓ شناخت محل و عملکرد پانکراس و طحال.
- ✓ مشخص کردن ساختارهای سیستم ادراری.
- ✓ نام بردن و تعیین ساختارهای معده و روده‌ها.
- ✓ شناخت شاخه‌های آئورت شکمی و قسمت‌هایی که آنها خونرسانی می‌کنند.
- ✓ شناخت شاخه‌های ورید اجوف تحتانی و ساختارهایی که خونشان توسط این شاخه‌ها تخلیه می‌شود.
- ✓ نام بردن عضلات شکم و توصیف عملکرد آنها.

■ حفره شکمی

حفره‌های شکمی و لگن معمولاً به چهار کوادران یا ۹ منطقه مختلف تقسیم می‌شوند (فصل ۱ را نگاه کنید). محتویات حفره شکمی شامل کبد، کیسه صفرا و سیستم صفراوی، پانکراس، طحال، غدد آدرنال، کلیه‌ها، حالب‌ها،

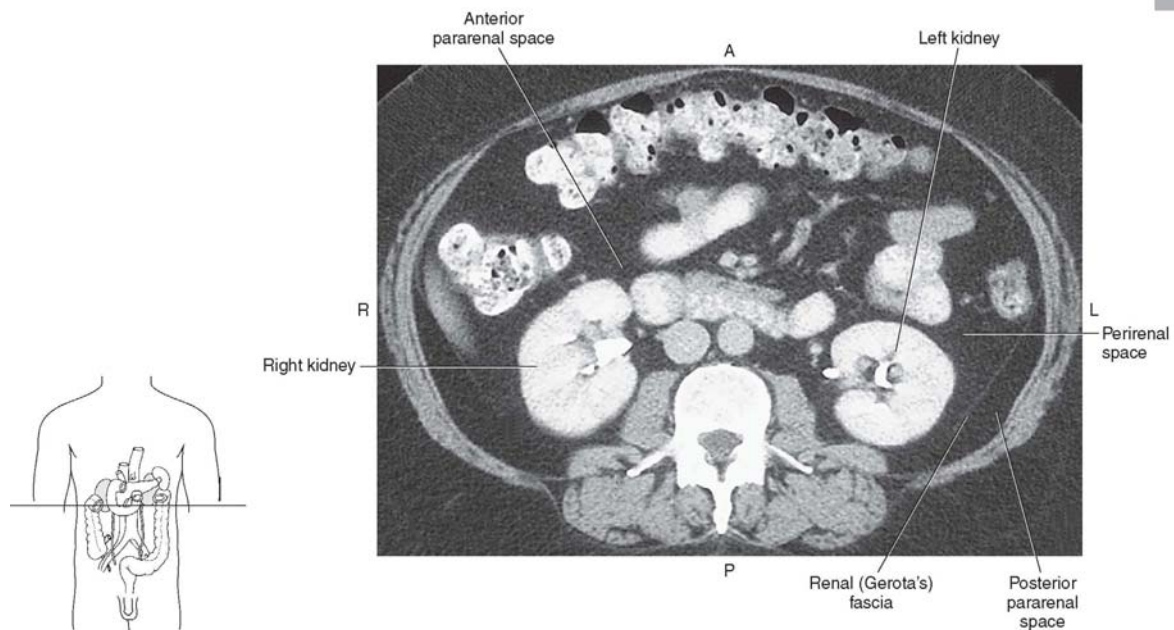
حفره شکمی منطقه‌ای است که بین دیافراگم و برجستگی ساکروم قرار گرفته است (شکل ۲-۷).

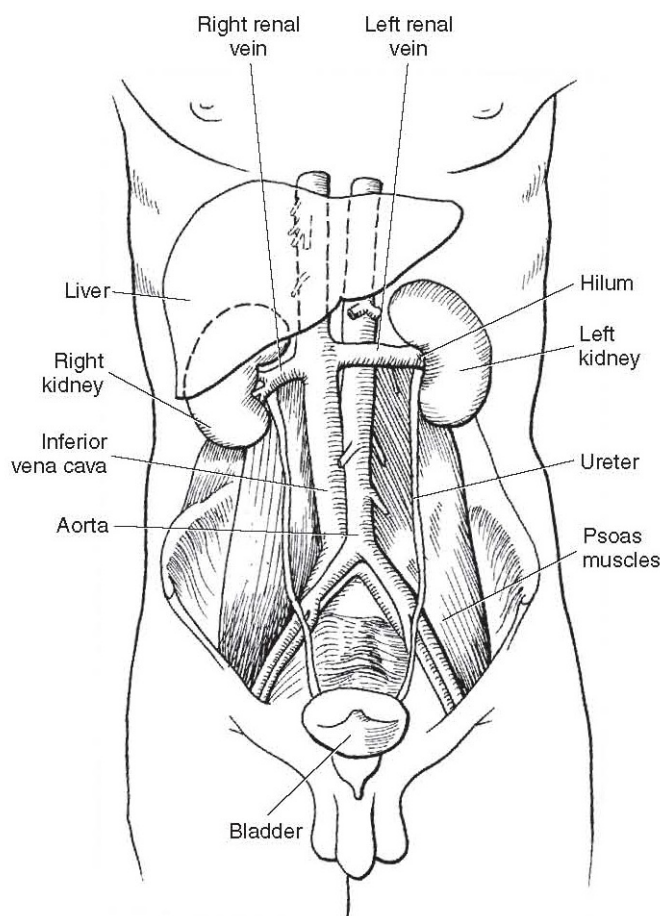
شکل ۷-۲۴. مقطع آکزیال سکانس T_1 ام آر آی شکم از کلیه‌ها و فضاهای پارارنال.

۷-۲۴ و ۷-۲۵). فضاهای پریرنال چپ و راست مستقیماً در اطراف کلیه‌ها قرار گرفته‌اند و با کاملاً فاسیای رنال پوشانده شده‌اند. فضاهای پریرنال شامل کلیه‌ها، غدد آدرنال، غدد لنفاوی، عروق خونی و چربی پریرنال هستند. چربی‌های پریرنال، غدد آدرنال را از کلیه‌ها جدا می‌کنند و نقش ضربه‌گیری را برای کلیه‌ها ایفا می‌کنند (شکل ۷-۲۶ و جدول ۷-۲).

خلفی و فضاهای پریرنال چپ و راست (شکل ۷-۲۳). فضای پارارنال قدامی، بین سطح قدامی فاسیای رنال (فاسیای ژروتا) و قسمت خلفی پریتون قرار گرفته است. این فضای قسمت‌های رتروپریتنال کولون صعودی و نزولی، پانکراس و دئودنوم را دربرمی‌گیرد. فضای پارارنال خلفی بین فاسیای خلفی رنال و عضلات دیواره خلفی شکم قرار گرفته است. در این فضا فقط عروق و چربی دیده می‌شود و هیچ ارگان توپری وجود ندارد (شکل

شکل ۷-۲۵. مقطع آکزیال سی تی شکم از کلیه‌ها و فضاهای پارارنال.

شکل ۷-۹۹. نمای قدامی سیستم ادراری.

کلیه را می‌دهد (شکل ۷-۹۹ و ۷-۱۰۵ تا ۷-۱۰۸). کلیه‌ها را می‌توان با توجه به خونرسانی به ۵ سگمان تقسیم کرد: آپیکال، قدامی فوقانی (بالایی قدامی)، قدامی تحتانی (میانی تحتانی)، تحتانی و خلفی (شکل ۷-۱۰۹). طبقه‌بندی سگمنتال به برنامه‌ریزی جراحی نفرکتومی پارشیل کمک می‌کند. حالب‌ها لوله‌های عضلانی جفتی هستند که ادرار را به مثانه منتقل می‌کنند. هر حالب از پلوئیس کلیه آغاز می‌شود و در قدام و داخل درست در قدام زوائد عرضی مهره‌های کمری به سمت عضلات پسواس پایین می‌آید (شکل ۷-۱۰۸ تا ۷-۱۱۰). سپس حالب‌ها با یک زاویه مایل وارد دیواره خلفی مثانه می‌شوند (شکل ۷-۱۱۱). نقش اولیه دستگاه ادراری تصفیه خون، تولید و دفع ادرار و کم به حفظ فیزیولوژی نرمال بدن است.

دارد که با اتصال به یکدیگر ۲ تا ۳ کالیس اصلی را ایجاد می‌کنند. کالیس‌های اصلی به هم می‌پیوندند تا پلوئیس (لگنچه) کلیه را ایجاد کنند، پلوئیس بزرگترین قسمت گشاد سیستم جمع‌کننده است که تا حالب‌ها ادامه می‌یابد (شکل ۷-۱۰۴).

حفره پر از چربی که اطراف پلوئیس کلیه را دربر گرفته، سینوس کلیه نامیده می‌شود. در اطراف کلیه‌ها و چربی پری‌رنال یک لایه محافظ دیگر وجود دارد که فاسیای رنال (فاسیای ژروتا) نام دارد. نقش فاسیای رنال، آویزان کردن کلیه‌ها به ساختمان‌های اطراف است تا از انتقال آسیب‌های وارده به بدنه کلیه‌ها و صدمه آنها جلوگیری کند. به علاوه فاسیای رنال به عنوان یک سد عمل می‌کند که از پخش شدن عفونت احتمالی کلیه‌ها جلوگیری می‌کند. ساختار داخلی کلیه‌ها ناف خوانده می‌شود که به شریان، ورید و حالب اجازه ورود و خروج به

جدول ۸-۱

عضلات دیواره و دیافراگم لگن

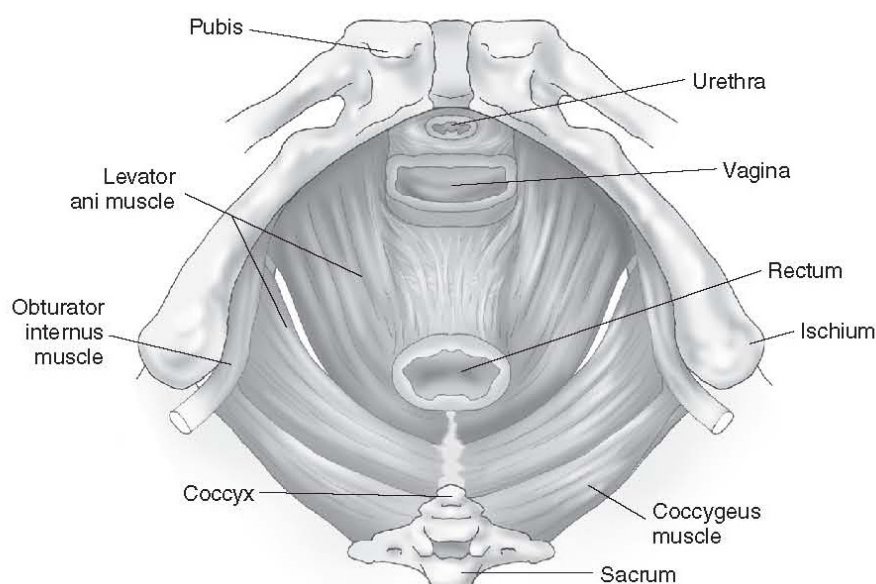
عضله	مبدأ	محل اتصال	عملکرد
پیریفورمیس	ایلیوم و ساکروم	تروکانتر بزرگ فمور	روتیشن خارجی و اداکشن ران
اوبتوراتور داخلی	سوراخ اوبتوراتور و استخوان پوبیک	تروکانتر بزرگ فمور (سطح داخلی)	روتیشن خارجی ران
اوبتوراتور خارجی	سوراخ اوبتوراتور	تروکانتر بزرگ فمور (فضای تروکانتریک)	روتیشن خارجی و اداکسون ران
ایلیاک	ستیغ ایلیاک و ساکروم	تروکانتر کوچک فمور (تاندون ملحق شده به عضله پسواس)	فلکسیون هپ
لواتور آنی	سمفیز پوبیس و خار ایسکیال	کوکسیکس	حمایت احشای لگنی، خم کردن کوکسیکس، بالا بردن و جمع کردن آنوس
کوکسیژیوس	خار ایسکیال	ساکروم و کوکسیکس	کمک به حمایت از کف لگن و فلکسیون کوکسیکس

عضله کف لگن است که از سمفیز پوبیس و خارهای ایسکیال منشاء می‌گیرد و قوس‌های بال مانندی تشکیل می‌دهد که به کوکسیکس متصل می‌شوند. عضله لواتور آنی را می‌توان به قسمت‌های پوبوکوکسیژیوس، پوبورکتاليس و ایلئوکوکسیژیوس تقسیم کرد. دو عضله کوکسیژیوس که قسمت خلفی کف لگن را شکل می‌دهند از خارهای ایسکیال منشاء می‌گیرند و به سمت خارج باز می‌شوند تا انتهای به ساکروم و کوکسیکس متصل شوند. دو عضله لواتور آنی و کوکسیژیوس با کمک یکدیگر حمایت از اجزای لگن را فراهم می‌کنند (شکل ۸-۳۱ تا ۸-۳۹ و جدول ۸-۱).

ایلیوپسواس را تشکیل دهند که به تروکانتر کوچک فمور متصل می‌شود. عضله ایلئوپسواس مهم‌ترین عضله خم‌کننده ساق است که راه رفتن را ممکن می‌سازد (شکل ۸-۲۱ تا ۸-۳۰ و جدول ۸-۱؛ همچنین مراجعه شود به فصل ۱۰).

■ عضلات دیافراگم لگن

دیافراگم قیفی شکل لگن، یک لایه از عضلات و فاشیا است که قسمت اعظم کف لگن را تشکیل می‌دهد. عضلات اولیه دیافراگم لگن عبارتند از لواتور آنی و کوکسیژیوس. عضله لواتور آنی، بزرگ‌ترین و مهم‌ترین

شکل ۸-۳۱. نمای تحتانی عضلات دیافراگم، لگن زنانه.

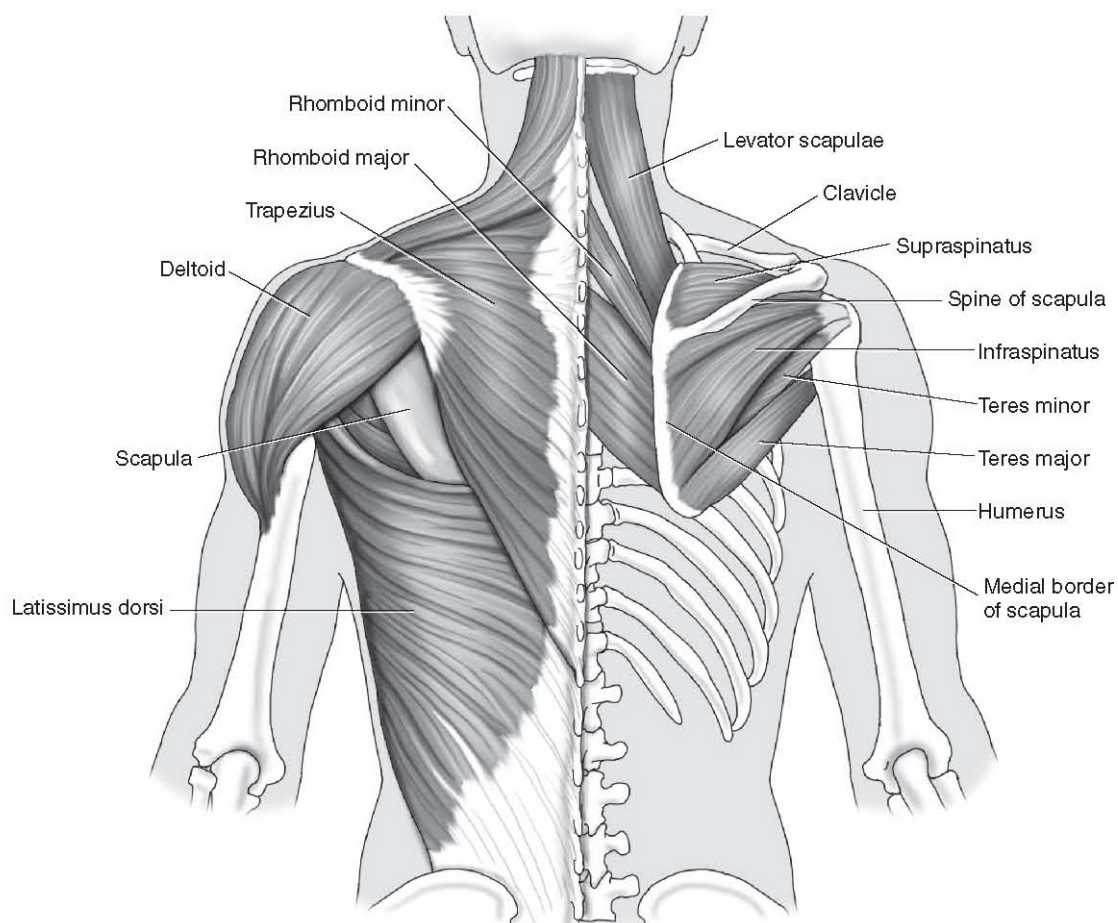
عضلات و تاندون‌ها

تراپزیوس، سطح خلفی گردن و نیمه فوقانی تنه را می‌پوشاند (شکل ۳۸-۹). این عضله اندام فوقانی را از طریق برآمدگی اکسیپیتال خارجی به جمجمه و از طریق زوائد خاری مهره‌های C7-T12 به ستون مهره‌ها متصل می‌کنند. عضله تراپزیوس به عنوان ثابت‌کننده اسکاپولا، بالابرنده، عقب کشنده و پایین آورنده اسکاپولا عمل می‌کند. عضله بالابرنده اسکاپولا (لواتور اسکاپولا) در عمق گردن قرار دارد و اسکاپولا را بالا می‌برد و می‌چرخاند. این عضله از زوائد عرضی مهره‌های C1-C4 تا زاویه فوقانی و حاشیه داخلی اسکاپولا در بالای خار آن کشیده شده است (شکل ۳۸-۹). عضله لاتیسیموس دورسی، از زوائد خاری ۶ مهره توراسیک، ستیغ ایلیاک و سه یا چهار دنده تحتانی به سمت انتهایی دیستال ناوردان بین توبرکلی هومروس کشیده شده و قسمت تحتانی پشت را می‌پوشاند. لاتیسیموس دورسی، هومروس را به داخل

عضلات متعدد و تاندون‌های آنها، ثبات مفصل شانه و حرکت اندام فوقانی را ممکن می‌سازند. این عضلات را می‌توان به ۴ گروه عضلانی تقسیم کرد: (۱) عضلاتی که اندام فوقانی را به ستون مهره‌ها متصل می‌کنند (۲) عضلات اسکاپولا (۳) عضلاتی که اندام فوقانی را به دیواره قدامی توراسیک متصل می‌کنند و (۴) عضلات بالای بازو.

عضلاتی که اندام فوقانی را به ستون مهره‌ها متصل می‌کنند. این عضلات عبارتند از: تراپزیوس، بالابرنده اسکاپولا، لاتیسیموس دورسی، رومبویید ماژور و رومبویید مینور.

عضلاتی که اندام فوقانی را به ستون مهره‌ها متصل می‌کنند در شکل ۳۸-۹ تا ۴۲-۹ نشان و در جدول ۱-۹ توضیح داده شده‌اند. عضله بزرگ و مثلی شکل

شکل ۳۸-۹. نمای خلفی از عضلات تراپزیوس، رومبویید، لواتور اسکاپولا، و لاتیسیموس دورسی